

Οι λειτουργίες του σχολείου

Κοινωνικοποίηση

Διδασκαλία

- Γνώσεις
- Δεξιότητες
- Ικανότητες

Βασικοί παιδαγωγικοί όροι

Κοινωνικοποίηση

Διαδικασία ένταξης και δραστηριοποίησης με την εκμάθηση του συστήματος αξιών και των κοινωνικών ρόλων

Διδασκαλία

Οι χειρισμοί του εκπαιδευτικού για την οικοδόμηση γνώσεων και άσκηση δεξιοτήτων

Μόρφωση

Η «κατάληξη» της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Εκπαίδευση

Οργανωμένη αγωγή + μάθηση από την πλευρά της πολιτείας

Το ζήτημα της γνώσης

τι & πώς

Είναι
αντικειμενική

?

Μπιχεβιοριστική
θεωρία

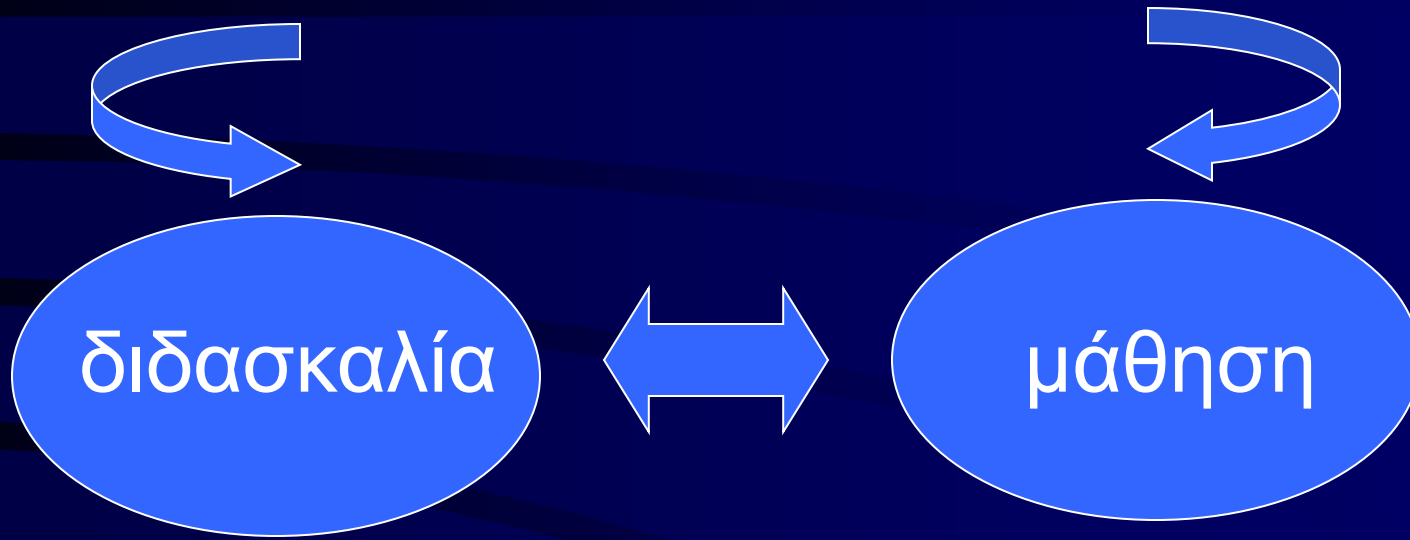
Είναι
προσδιορισμένη
κοινωνικά

?

Προσωπικές ερμηνείες,
νοηματοδοτήσεις

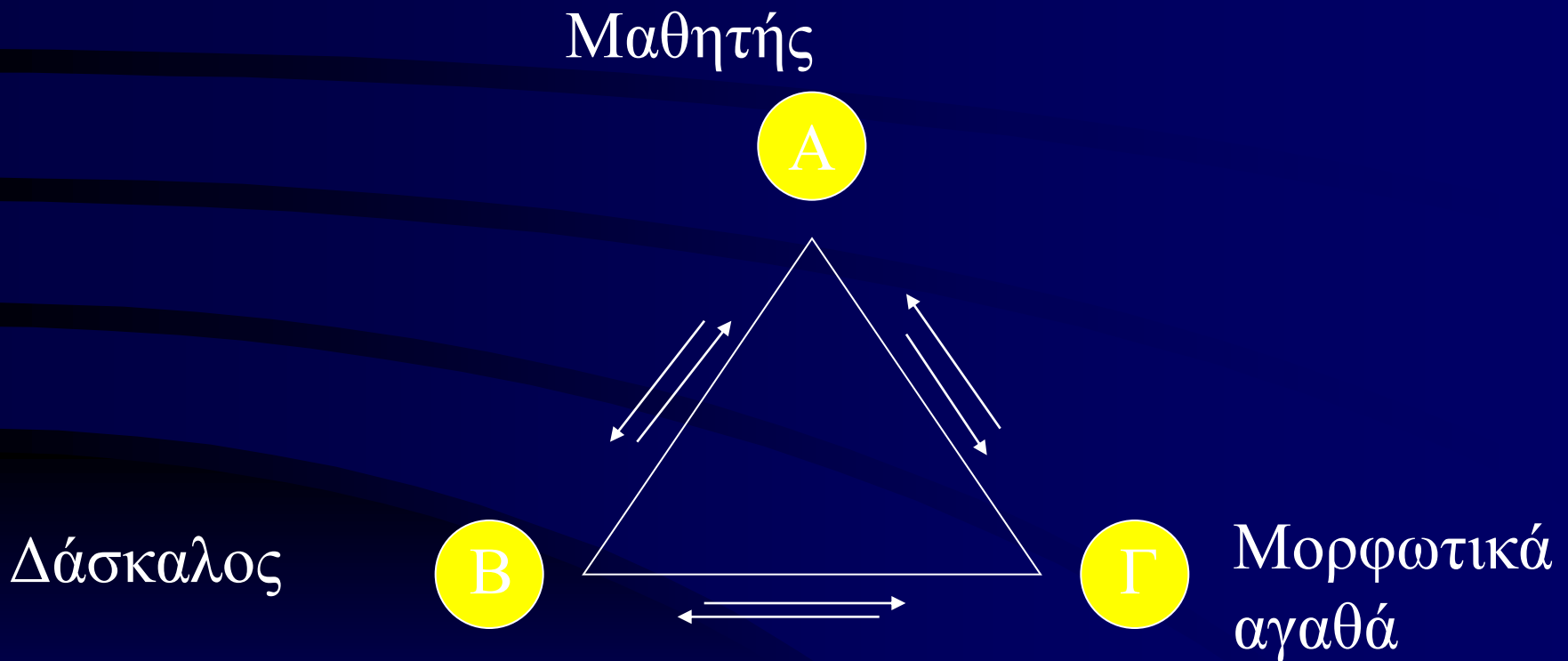

Διδακτική διαδικασία

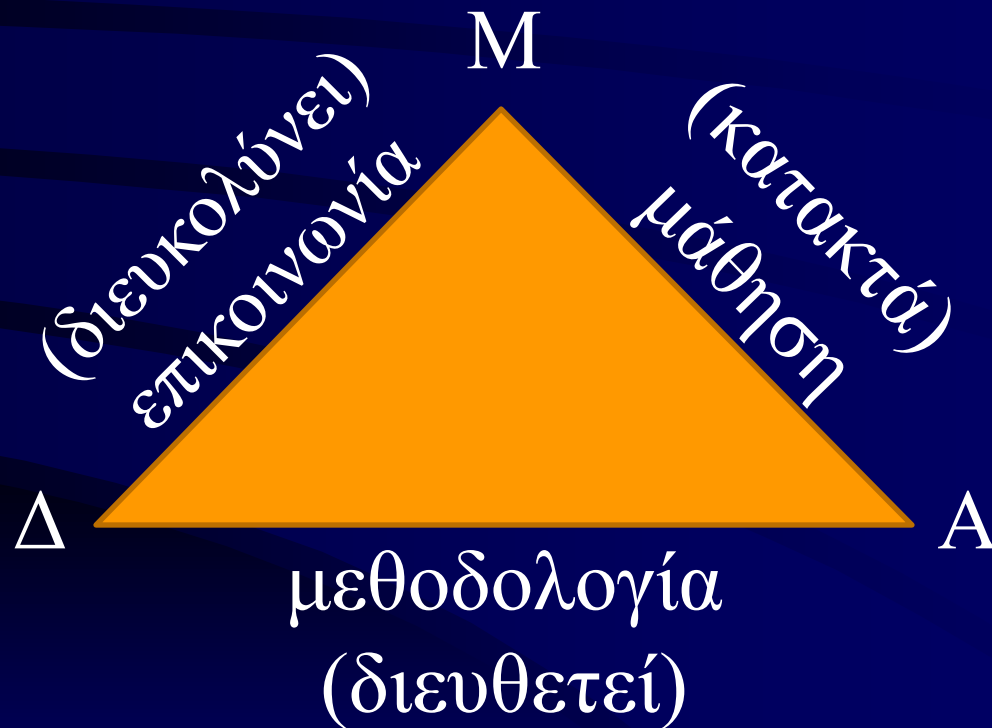

Σχολείο:
πλαίσιο συντέλεσης

Το παιδαγωγικό τρίγωνο

Οι 3 παράγοντες της διδακτικής πράξης:

Θεωρίες διδασκαλίας

```
graph TD; A[Θεωρίες διδασκαλίας] --> B[Νεωτερική (καθοδηγητική)]; A --> C[Μετανεωτερική]; B --> D(Διδακτική του αντικειμένου); C --> E(Διδακτική του ενεργού υποκειμένου);
```

Νεωτερική
(καθοδηγητική)

Διδακτική
του αντικειμένου

Μετανεωτερική

Διδακτική
του ενεργού
υποκειμένου

Χαρακτηριστικά

Νεωτερικής εποχής

- ✓ Διαφωτισμός (→ έρευνα της αλήθειας)
- ✓ Χειραφέτηση (→ ανάπτυξη της προσωπικότητας)

Μετανεωτερικής εποχής

- ✓ Συνθήκες πληροφορικής
- ✓ Αρχή της αποδοτικότητας { γνώση
έρευνα
- ✓ Αισθητική ορθολογικότητα
- ✓ Διαχωρισμός Υποκειμένου από Αντικείμενο
- ✓ Η γνώση = ποσότητες πληροφόρησης

2 ορισμοί της διδασκαλίας

Νεωτερική αντίληψη:

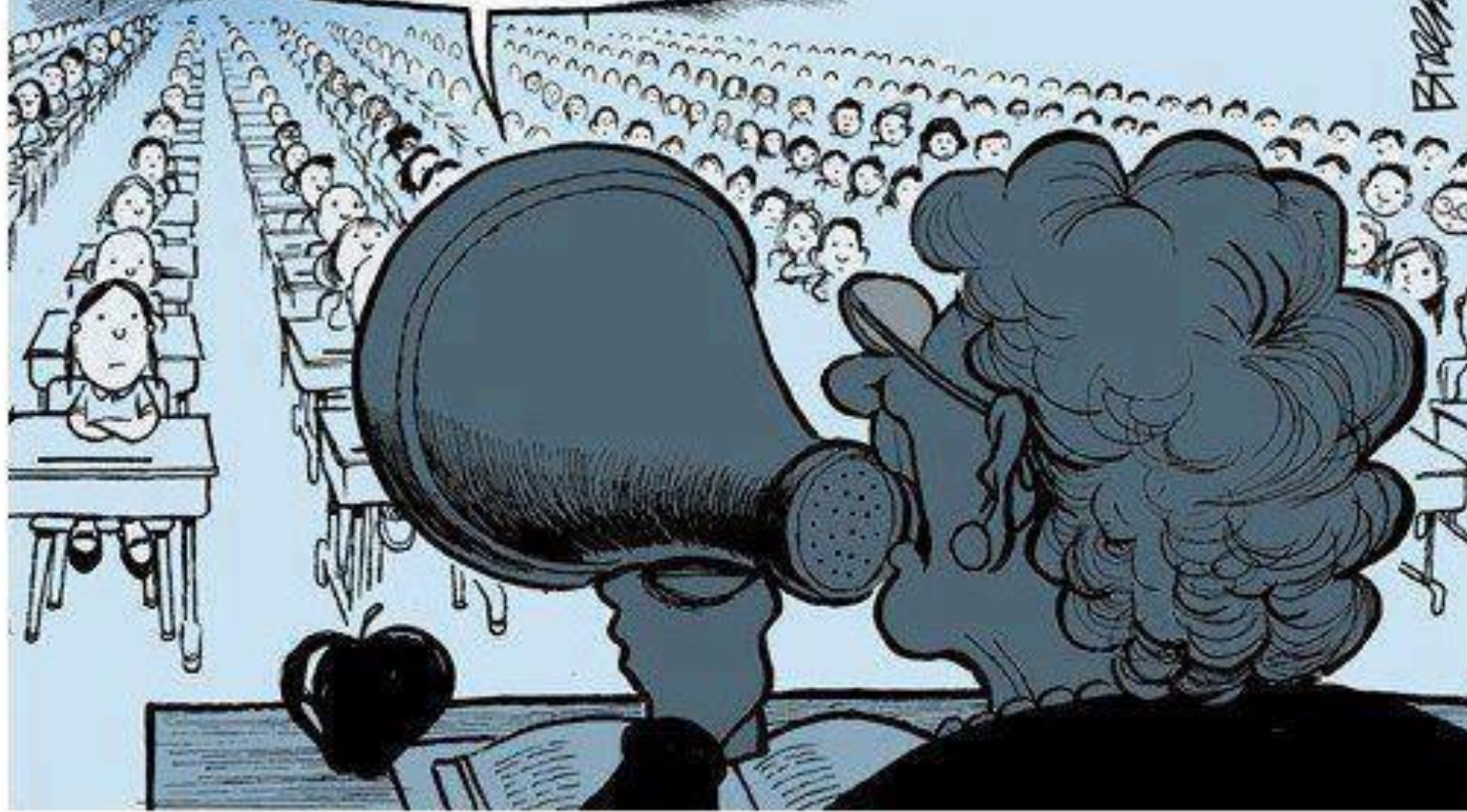
Διδασκαλία = η συστηματική και μεθοδευμένη δραστηριότητα κατά την οποία ο εκπαιδευτικός λειτουργεί σύμφωνα με προκαθορισμένους σκοπούς και περιεχόμενα και με τη χρήση εργαλείων και τεχνικών προσπαθεί να επηρεάσει κοινωνικά, ψυχολογικά, νοητικά και πολιτισμικά το μαθητή σε συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Μετανεωτερική αντίληψη:

Διδασκαλία = ένα επικοινωνιακό γεγονός, όπου εκπαιδευτικοί και μαθητές επιχειρούν να οργανώσουν και να διεξαγάγουν διαδικασίες που έχουν στόχο την απόκτηση, τροποποίηση και αποδόμηση αντιλήψεων, στάσεων και πρακτικών μέσα στην κοινωνική πραγματικότητα, σε ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον που επιτρέπει τη συμμετοχή, την επιλογή και την απόφαση.

THE FUTURE OF PUBLIC EDUCATION...

CAN YOU HEAR ME NOW?

San Diego Union-Tribune
Cartoonists.com © 7-8-11

Βασικοί όροι της διδασκαλίας

- Μορφή
- Μέθοδος
- Στρατηγική
- Μοντέλο

Μορφές διδασκαλίας (1)

Α. Ως προς τον τρόπο επικοινωνίας

- Δασκαλοκεντρική
- Μαθητοκεντρική
- Μικτή
- Ομαδοκεντρική

Μορφές διδασκαλίας (2)

B. Ως προς τον τρόπο συνεργασίας

- *διδακτικές μορφές διδασκαλίας*
(προσφοράς, επεξεργασίας, προβληματισμού)
- *κοινωνικές μορφές διδασκαλίας*
(ανταγωνιστικός, συνεργατικός, ατομικός τρόπος συσχέτισης αξιών)

Άσκηση:

*Να κατατάξεις στην αντίστοιχη διδακτική μορφή διδασκαλίας * τις εξής διαδικασίες (σε 3 στήλες):*

Μονόλογος, εργαστήριο, ανακάλυψη, ερωταποκρίσεις, διήγηση, επίδειξη, συζήτηση, βιωματική προσέγγιση, λεκτική αντιπαράθεση, διάλογος, μαιευτική, εισήγηση, διερεύνηση, σχέδιο εργασίας (project), παρουσίαση.

** Διδακτικές μορφές διδασκαλίας:*

προσφοράς, επεξεργασίας, προβληματισμού

Εισηγητική μορφή διδασκαλίας (one-way communication)

Κριτική:

- Αντανακλά παραδοσιακές αντιλήψεις για τη γνώση
- Συντηρεί την αυθεντία του εκπαιδευτικού
- Αγνοεί τον ατομικό ρυθμό του μαθητή
- Είναι αποτελεσματική για τη μεταβίβαση πληροφοριών
- Δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες ετερογένειας των μαθητών
- Περιφρουρεί σχέσεις εξουσίας
- Αποκλείει την αλληλεπίδραση

Διαλογική μορφή διδασκαλίας

Αμφίδρομη επικοινωνία
Χειραφετικός χαρακτήρας

Εργαλεία

```
graph TD; A[Εργαλεία] --> B[Ερωταποκρίσεις]; A --> C[Κυρίως διάλογος];
```

Ερωταποκρίσεις

- Μνημονική ανάκληση «ορθών» απόψεων
- Εκμαίευση προκαθορισμένων απαντήσεων
- Ανάκληση προ-συνειδητής γνώσης

Κυρίως διάλογος

- Εστιασμός σε θέμα και σκοπό
- Ανταλλαγή επιχειρημάτων

Χαρακτηριστικά «καλών» ερωτήσεων

- ❖ Προκαλούν εστίαση της προσοχής
- ❖ Ζητούν διευκρινίσεις
- ❖ Αξιώνουν αιτιολόγηση ή επιχειρήματα

Άλλες κατηγοριοποιήσεις μορφών διδασκαλίας

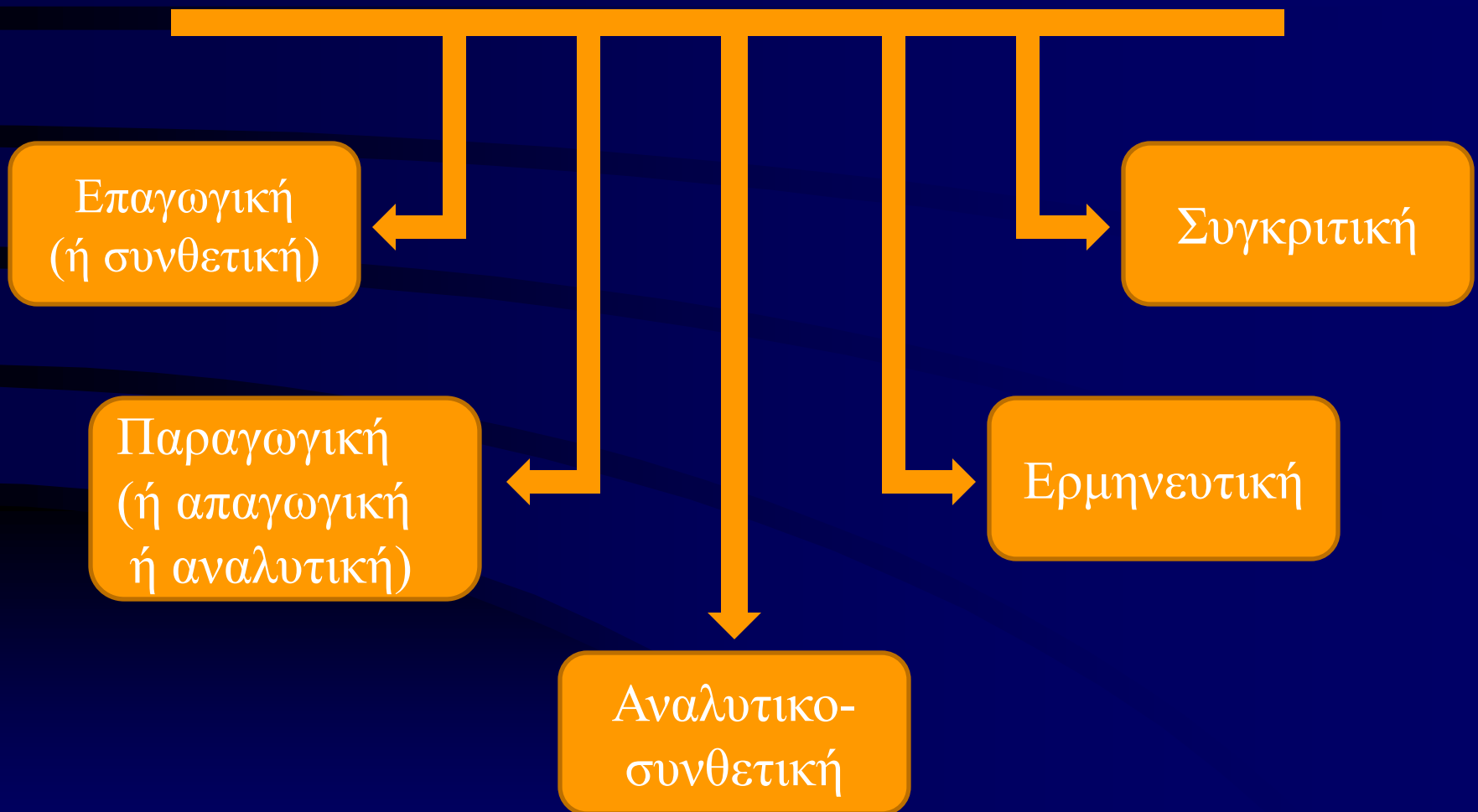
- Φροντιστηριακή διδασκαλία
- Παράδοση (με video, ppt, διαφάνειες)
- Συζήτηση (αμφίδρομη ή κυκλική, debate, panel, παιχνίδι ρόλων)
- Ανεξάρτητη μελέτη (π.χ. με φύλλα εργασίας)
- Εργαστήριο (πρωτογενή υλικά, πηγές, fieldwork, project)
- Πρακτική (χρήση δεξιοτήτων κατ' επανάληψη)

Μέθοδος διδασκαλίας

Ορισμός:

Ένα ολοκληρωμένο σύστημα διδακτικών πρακτικών που απορρέουν από κάποια ευρεία σύλληψη για τους σκοπούς της εκπαίδευσης, τη φύση του περιεχομένου που θα διδαχτεί και τις δυνατότητες που υπάρχουν «να μαθευτεί» (Doyle, 1990).

Μέθοδοι ορθολογικού ελέγχου της διδακτικής διαδικασίας

Δέσμες μεταβλητών που επηρεάζουν τη διδακτική διαδικασία

Αφετηρίας

Προϊόντος

Πλαισίου

Διαδικασίας